

Литостратиграфски репери и реперни повърхнини и техните имена

(Бележки по повод статията на Николов, З., К. Попова, 1989: Репери в разреза на горния карбон в Добруджанското въглищно находище. — *Сп. Бълг. геол. д-во*, 50, 2, 19—32)

Систематизирането на съществуващи и съобщаването на нови данни за Добруджанското въглищно находище в статията на Николов и Попова несъмнено е принос в опознаването на находището. Наред с това са допуснати предимно номенклатурни, но и някои класификационни грешки по отношение на изброените 19 литоложки репера и 4 реперни повърхнини. Ще ги дискутирам.

Авторите отбелязват, че 19-те „литоложки репера“ са създадени в съгласие с чл. 79 на Стратиграфския кодекс на България (литостратиграфски единици) (1982). Повечето от създадените репери отговарят на посочения член, но някои от тях не отговарят на чл. 81 „Имена и правопис“, който изисква след качествено прилагателно, отразяващо някакъв характерен белег, да е прибавено съществително „репер“ или „реперна повърхнина“. Следователно понастоящем са литоложки репери, а не литостратиграфски.

За два от реперите се отбелязва, че се покриват с обема на съществуващи свити: „13. Олигомиктови пясъчници“ — с обема на Велковската свита, и „15. Полянски олигомиктови пясъчници“ — с обема на Полянската свита. Тези два репера не отговарят на част от определението на чл. 79: „Един репер може да се намира *вътре* (курс. м.) в една литостратиграфска единица...“ Освен това, както са дефинирани, те са потенциални по-късни синоними, а вторият — и по-късен ономим на Велковската свита, респ. на Полянската свита.

Несполучливо е отделянето на репер 19, тъй като той е вътре в обема на репер 18.

Реперните повърхнини, разгледани в публикацията, са такива, отговарящи напълно на чл. 80

от кодекса. Имената им обаче не удовлетворяват напълно чл. 81 и създават бъдещи проблеми. Вместо качествено прилагателно, определящо характера на реперната повърхнина (а това е несъгласие, ерозивно по характер и с евентуална прекъснатост), са ползувани поредни бройни прилагателни („1-ва, 2-ра, 3-а, 4-а“). Като се има предвид, че това не са единствените известни, нито започват с първото известно несъгласие, прилагателните са несполучливо избрани. Що се касае до „4-а реперна повърхнина“ (но отчасти и другите), дефиницията ѝ е несполучлива и дискусийна. Определена е като „предтриаска“, но „покрита от седиментите на долния триас или средната юра“. Очевидно се касае за две различни ерозионни повърхнини, досредноюрската от които е унищожила отчасти додолготриаската.

В заключение описаните 19 „литоложки репера“, така както са публикувани, не могат да се разглеждат като неофициални литостратиграфски единици, а „Полянски олигомиктови пясъчници“ е вън от обхвата на системата на българската литостратиграфска номенклатура. Описаните 4 реперни повърхнини могат да се разглеждат като неофициални литостратиграфски единици, които не удовлетворяват чл. 81 на кодекса. Авторите на разглежданата статия биха могли да направят необходимите допълнения, корекции и ревизии, с което ще позволят описаните от тях тела и повърхнини да са действително литостратиграфски единици.

Я. Тенчов
Геологически институт. БАН